

Lorestan University

Online ISSN: 2717-2325

Journal of Geographical Studies of Mountainous Areas

Journal homepage: <http://www.gsma.lu.ac.ir>

Research Paper

Mountain tourism in the center of vandalism anomalies (Case of study: mountainous area of Razvanshahr)

Farhad Javan^{a*}

^a Assistant professor, Department of Tourism Management, Faculty of Cultural Heritage, Handicrafts and Tourism, University of Mazandaran, Babolsar, Iran

ARTICLE INFO

Article history:

Received: 3 December 2023;

Accepted: 13 March 2024

Available online: 18 May 2024

Keywords:

Mountain tourism,
Vandalism, Razvanshahr.

ABSTRACT

The present study was conducted with the aim of investigating mountain tourism in the center of vandalism anomalies in the mountain area of Razvanshahr. In this regard, in terms of purpose, it is practical and has an interpretive and analytical nature, and in terms of method, it is in the group of qualitative and quantitative researches. In order to analyze the data, the grounded theory and software (SPSS) method has been used. The results showed categories including: Cultural invasion, imposing material and non-material costs on the tourist destination, social failure among the host community, Destruction of the future of tourism in Razvanshahr Mountain, deterioration in the quality of tourism, putting the host community at a disadvantage in the path of achieving sustainable and all-round development, Reducing the well-being and comfort of the host community and committed tourists, weakening the sense of security in tourist destinations and Finally, damage to the environment was identified as the negative consequences of vandalism in the mountain tourism of Rezvanshahr. Then solutions including: Education and publicity, social resilience of the host community, benefiting from the experiences of other countries, participation and companionship of the people to protect the mountain attractions, Integrated and coherent management, rooting of vandalistic behaviors, monitoring, psychological measures and It was proposed to compile a document of tourism regulations in mountain destinations in order to reduce the phenomenon of vandalism in mountain tourism in Razvanshahr, and Then based on the regression test results; A significant relationship between the proposed solutions and The phenomenon of vandalism prevails, and Based on the results of path analysis, The solution of psychological measures with more direct effect and Taking advantage of the experiences of other Similar countries has the least amount of direct effect in reducing this phenomenon in the mountainous region of Razvanshahr.

1. Introduction

Rezvanshahr is located in the northwest of Gilan province, between the shores of the Caspian Sea and the green mountain ranges of Talash and It consists of two plains and mountainous parts. This county has attractive natural and historical attractions, But unfortunately, the phenomenon of vandalism in the mountain environment of this county and It is also on its historical monuments

and It has shown its negative and life itself effects more than other places So that in all tourist and natural areas of Rezvanshahr mountain, Many remembrance can be seen and The host community always witnesses spraying paint and writing remembrance on the rocks in the mountains of this region and Many destructions have taken place, which is a clear example of vandalism in mountain areas. The vandals did not stop at this, and

*Corresponding Author.

Email Adresses: f.javan@umz.ac.ir (F. Javan).

To cite this article:

Javan, F. (2024). Mountain tourism in the center of vandalism anomalies(Case of study: mountainous area of Razvanshahr). Journal of Geographical Studies of Mountainous Areas, 5 (17), 119-134.

Doi: 10.22034/GSMA.2024.714179

according to the author's observations, there are many ways to live on the summit. In this regard, the importance of the research topic can be presented in this way, Utilization of these natural resources in Razvanshahr county, It requires proper planning and action to achieve sustainable quantitative and qualitative development; Because if you ignore its negative consequences and provide effective solutions, Soon we will see a small increase in tourism and In a short period of time after this growth, we will face not only a decrease in tourists due to the presence of vandalism, Rather, valuable natural and national resources in this county will suffer irreparable damage. Based on this, the present research aims to investigate the negative consequences of vandalism in mountain tourism in Razvanshahr, Looking for effective solutions to reduce these consequences.

2. Methodology

The present research in terms of purpose, It is practical and interpretive and analytical in nature, and in terms of method, it is in the group of qualitative and quantitative researches. In order to analyze the data, the grounded theory and software (SPSS) method has been used. The method of collecting information was document and library studies and interviews and questionnaires, In this regard, in order to identify the negative consequences of vandalism in the mountain tourism of Razvanshahr and Effective solutions in reducing the phenomenon of vandalism were used from the grounded theory model. Then, each of the proposed solutions was reflected in the form of a questionnaire and And by using multiple regression test and path analysis to investigate the relationship between solutions and reducing the phenomenon of vandalism and The amount of direct and indirect effects of each of them was investigated. The statistical population in the current research also includes experts and elites in the field of tourism and sociology, In between; based on targeted sampling, 40 people were selected as the sample population.

3. Results

The results showed categories including: Cultural invasion, imposing material and non-material costs on the tourist destination, social failure among the host community, Destruction of the future of tourism in Razvanshahr Mountain, deterioration in the quality of tourism, putting the host community at a disadvantage in the path of achieving sustainable and all-round development, Reducing the well-being and comfort of the host community and committed tourists, weakening the sense of

security in tourist destinations and Finally, damage to the environment was identified as the negative consequences of vandalism in the mountain tourism of Rezvanshahr. Then solutions including: Education and publicity, social resilience of the host community, benefiting from the experiences of other countries, participation and companionship of the people to protect the mountain attractions, Integrated and coherent management, rooting of vandalistic behaviors, monitoring, psychological measures and It was proposed to compile a document of tourism regulations in mountain destinations in order to reduce the phenomenon of vandalism in mountain tourism in Razvanshahr, and Then based on the regression test results; A significant relationship between the proposed solutions and The phenomenon of vandalism prevails, and Based on the results of path analysis, The solution of psychological measures with more direct effect and Taking advantage of the experiences of other Similar countries has the least amount of direct effect in reducing this phenomenon in the mountainous region of Razvanshahr.

4. Discussion

One of the most important reasons for aggressive behavior by vandals, caused by tourists' lack of sense of belonging to the host society and Ignorance of the value of natural heritage and... Knowing that this abnormality is also rooted in the family. On this basis, public awareness and training in the method of use is necessary and To be investigated in order to deal with vandalism, Therefore, education and awareness should be done at the community level through non-governmental groups and All people of a society should participate in this matter and Topics related to vandalism by showing a beautiful image of mountain attractions in Razvanshahr through advertising billboards, radio and television, mass media, and To be taught through the demonstration of friendly relations in mountain environments. Because some people commit many misdemeanors simply because of ignorance of the value of natural heritage and poverty, and it is necessary instead of heavy financial penalties; Use them to protect natural heritage and In this way, include the necessary training for awareness. On the other hand, vandalism can be treated like any kind of disease and social abnormality and It is enough for everyone to have serious determination in this direction, and Considering that most of the people who suffer from vandalism, There are children and teenagers who are from the lower classes of society and In this regard, it is necessary to conduct various studies and researches in order to find the roots of

vandalistic behaviors, and Also, psychological measures should be adopted through (necessary instructions in therapeutic and preventive methods by experts in sociology and behavioral sciences). In addition to these issues; another way to fight vandalism, the installation of cameras and the use of local tourism police in mountain areas.

5. Conclusion

Vandalism is a constant threat to mountain tourism in this county and it has a great impact on the quality of tourists' experience in the future from the attractions of mountain destinations, and on the other hand, the destruction of nature and attractions

related to the mountains leads to a change in the view of the local community of Razvanshahr towards tourists, Because with the increase in the phenomenon of vandalism, the direct and indirect costs for the host community have increased. Meanwhile, tourism is sustainable if it can provide economic well-being for local residents; But vandalism for the local residents of Rezvanshahr apart from reducing the level of vitality and Happiness on the faces of the people, reducing the quality of life and making the face of the mountains ugly in this county have not produced any positive results.

دانشگاه گیلان

شاپای الکترونیکی: ۲۳۲۵-۲۷۱۷

فصلنامه مطالعات جغرافیایی مناطق کوهستانی

<http://www.gsma.lu.ac.ir>

مقاله پژوهشی

گردشگری کوهستانی در کانون نابهنجاری‌های وندالیسم (مورد مطالعه: ناحیه کوهستانی رضوانشهر)

فرهاد جوان^{*۱}

^{*۱} استادیار گروه مدیریت جهانگردی، دانشکده میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران.

چکیده

اطلاعات مقاله

دریافت مقاله:

۱۴۰۲/۰۹/۱۲

پذیرش نهایی:

۱۴۰۲/۱۲/۲۳

تاریخ انتشار:

۱۴۰۳/۰۲/۲۹

واژگان کلیدی:

گردشگری کوهستانی،

وندالیسم، رضوانشهر.

پژوهش حاضر با هدف بررسی گردشگری کوهستانی در کانون نابهنجاری‌های وندالیسم در ناحیه کوهستانی رضوانشهر انجام شده است. در این راستا، از نظر هدف، کاربردی و دارای ماهیت تفسیری و تحلیلی بوده و از لحاظ روش در گروه پژوهش‌های کیفی و کمی قرار دارد. به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات از روش گراندد تئوری و نرم‌افزار (SPSS)، استفاده شده است. نتایج نشان داد، مقولاتی از جمله: تهاجم فرهنگی، تحمیل هزینه‌های مادی و غیرمادی بر مقصد گردشگری، ناکامی اجتماعی در بین جامعه میزبان، تخریب آینده گردشگری کوهستان رضوانشهر، تنزل در کیفیت گردشگری، مضیقه گذاشتن جامعه میزبان در مسیر نیل به توسعه پایدار و همه جانبه، کاهش رفاه و آسایش جامعه میزبان و گردشگران متعهد، تضعیف احساس امنیت در مقاصد گردشگری و در نهایت خسارت به محیط زیست به عنوان پیامدهای منفی وندالیسم در گردشگری کوهستان رضوانشهر شناسایی شدند. سپس راهکارهایی از جمله: آموزش و تبلیغ، تاب‌آوری اجتماعی جامعه میزبان، بهره‌گیری از تجربیات سایر کشورهای هم‌سو، مشارکت و همراهی مردم برای حفاظت از جاذبه‌های کوهستان، مدیریت یکپارچه و منسجم، ریشه‌یابی رفتارهای وندالیستی، نظارت، اقدامات روانشناختی و تدوین سند ضوابط گردشگری در مقاصد کوهستانی به منظور کاهش پدیده وندالیسم در گردشگری کوهستان رضوانشهر پیشنهاد شد، و سپس بر اساس نتایج آزمون رگرسیون ارتباط معناداری بین راهکارهای مطرح شده و پدیده وندالیسم حاکم است و بر اساس نتایج تحلیل مسیر، راهکار اقدامات روانشناختی با اثر مستقیم بیشتر و بهره‌گیری از تجربیات سایر کشورهای هم‌سو کمترین میزان اثر مستقیم را در کاهش این پدیده در نواحی کوهستانی رضوانشهر دارد.

۱. مقدمه

جریان‌های جهانی است که به خوبی بیانگر ترکیب امور اقتصادی، اجتماعی-فرهنگی و زیست‌محیطی در فرایند توسعه مقصدها است (Holjeva, 2003: 132)، همچنین با مقوله اقتصادی در فضاهای جغرافیایی جهت توسعه و رفاه جوامع محلی اهمیت گردشگری را

امروزه گردشگری با دارا بودن مزایای فراوان به عنوان یکی از مهم‌ترین منابع برای اشتغال‌زایی به عنوان موتور اقتصادی هر کشور تلقی می‌شود (Atan et al, 2012: 954)، و به عنوان یکی از

آگاهانه، ارادی و خودخواسته اموال، تاسیسات و متعلقات عمومی است در نظر می‌گیرند، مع الوصف باید توجه داشت که اغلب صاحب‌نظران و محققان آن را به مثابه جنایتی خرد و از انواع بزهکاری به شمار آورده‌اند (Clinard & Meirer, 1986).

در این بین، رضوانشهر در شمال غربی استان گیلان، میان سواحل دریای خزر و رشته‌های کوه‌های سرسبز تالش واقع شده است و از دو قسمت جلگه‌ای و کوهستانی تشکیل شده است. این شهرستان از جاذبه‌های طبیعی و تاریخی جذابی برخوردار است، ولی متأسفانه پدیده وندالیسم در محیط کوهستان این شهرستان و همچنین بر روی آثار تاریخی آن نیز وجود دارد و اثرات منفی و زیست خود را بیش از مکان‌های دیگر نمایان کرده است به طوری که در همه مناطق گردشگری و طبیعی کوهستان رضوانشهر، یادگاری‌های فراوانی قابل مشاهده است و همواره جامعه میزبان شاهد پاشیدن اسپری رنگ و نوشتن یادگاری بر روی صخره‌ها در کوه‌های این منطقه هستند و تخریب‌های متعددی صورت گرفته که مصداق بارز وندالیسم‌ها در مناطق کوهستان است. وندال‌ها به همین مورد نیز اکتفا ننموده و طبق مشاهدات نگارنده این عمل زیست در قله و مسیرهای متعدد وجود دارد. در این راستا، اهمیت موضوع پژوهش را می‌توان به این صورت مطرح نمود، بهره‌گیری از این سرمایه‌های طبیعی در شهرستان رضوانشهر، نیازمند برنامه‌ریزی و اقدام مناسب برای دستیابی به توسعه کمی و کیفی پایدار است؛ زیرا در صورت بی‌توجهی به پیامدهای منفی آن و ارائه راهکارهای مؤثر، به زودی شاهد رشد بی‌رویه کمی در گردشگری خواهیم بود و در مدت زمانی کوتاهی پس از این رشد، به دلیل وجود وندالیسم، نه فقط با کاهش گردشگر مواجه خواهیم شد، بلکه منابع ارزشمند طبیعی و ملی در این شهرستان دچار صدمات جبران‌ناپذیری خواهند شد. بر این اساس، پژوهش حاضر با هدف بررسی پیامدهای منفی وندالیسم در گردشگری کوهستان رضوانشهر، به دنبال راهکارهای مؤثر در کاهش این پیامدها است. در این راستا، انتظار می‌رود که نتایج این پژوهش به آشکار کردن نکات اصلی و مهم برای حضور مناسب گردشگران علاقمند به کوهستان کمک کند تا با ارائه راهکارها برای رضوانشهر، گردشگری کوهستان به صورت مستمر و پایدار حاصل شود.

مطالعات متعددی در راستای وندالیسم و گردشگری انجام شده است، که به اختصار به شرح هر یک از آنها پرداخته شده است:

دوچندان نموده است (Soleymani Haroun et al, 2010: 214). در این بین، یکی از اهداف جذابی که همواره مدنظر اغلب گردشگران است، کوهستان‌ها و فعالیت‌های مرتبط با آنهاست. کوه‌ها ثروت طبیعی و ارزشمندی هستند که صنعت گردشگری اغلب استفاده گسترده‌ای از آن می‌کند (Weraring & Neil, 2009: 15, Paunovic & Jovanovic, 2017: 226). بازدید از جاذبه‌های دیداری و مناظر طبیعی کوهستان، مشاهده جانوران، پرندگان و گیاهان کوهستان، دامنه‌نوردی، کوه‌نوردی، سنگ‌نوردی، غارنوردی و دیگر فعالیت‌های این حوزه از جاذبه‌های منحصر بفردی هستند که علاقمندان بسیاری را به محیط کوهستانی می‌کشاند و به منزله دارایی ارزشمند، با ارزش افزوده چشمگیر برای هر کشوری به شمار می‌روند. بر این اساس، ۱۰ درصد از نقاط گردشگری در سراسر جهان، در حال توسعه جاذبه‌های گردشگری کوهستانی کشورشان هستند، در این بین، تنها در مناطق کوهستانی آلپ، بیش از ۵۰ مرکز متوسط یا بزرگ به منظور گردشگری کوهستانی تاسیس شده است (Ateljevic & Lan, 2009). در این راستا، توسعه گردشگری در مناطق کوهستانی، در برخی از مواقع دارای پیامدهای منفی هستند برخی از گردشگران به شکل عمدی، اقدام به تخریب عناصر و پدیده‌ها در مقاصد گردشگری هستند. به همین دلیل، یکی از مهمترین پیامدهای گردشگری، پرخاشگری و خشونت گردشگران (وندالیسم گردشگری) است، که این امر باعث برخی معاملات اجتماعی و فرهنگی در مقصدهای گردشگری می‌گردد. زیرا خشم، خشونت و تخریب گردشگران، پیامدهای نامطلوب فراوانی در مقصدها به همراه دارد (Cooley et al, 2009: 59). حضور این افراد به عنوان چالش اساسی در مدیریت مقصدها مطرح می‌شود، و همواره می‌تواند آثار منفی بسیاری از جنبه‌های فیزیکی (تخریب آثار تاریخی، طبیعی و باستانی) و غیرفیزیکی (روحیات و فرهنگ مردم محلی) در مقاصد به همراه داشته باشد. به همین دلیل، شواهد و نگرانی‌هایی از تاثیر آسیب‌های فیزیکی گردشگران به جاذبه‌ها و زیرساخت‌های گردشگری در مقصدها وجود دارد (Kivimäki et al, 2014: 51). در واقع وندالیسم نوعی ناهنجاری نوظهور در جامعه جدید است. عملی است خصمانه و واکنشی است کینه‌توزانه به برخی از صور فشارها، تحمیلات، نامایمات، اجحاف‌ها و شکست‌ها. در جامعه‌شناسی انحرافات و آسیب‌شناسی اجتماعی وندالیسم را به مفهوم داشتن نوعی روحیه بیمارگونه که مبین تمایل به تخریب

یافتند، حس دلبستگی یادگاری نویسان نسبت به مکان زیاد است، و با توجه به تعاریف نظری بروز این گونه رفتارها جهت ثبت خاطرات با نام و تاریخ نشان از احساس دلبستگی افرادی دارد که بارها برای دیدن آن مکان اقدام کرده‌اند.

در مطالعات خارجی نیز، (Abhishek & Philip, 2016)، وندالیسم را در محیط‌های گردشگری با رویکردی یکپارچه مورد بررسی قرار داد، و تجزیه و تحلیل جامعی از تحقیقات تجربی در مورد انگیزه‌های خرابکاری، رفتار انحرافی بازدیدکننده و استراتژی‌های مداخله برای مدیریت چنین رفتارهایی در بسترهای گردشگری فراهم نمود، و به این نتایج دست یافتند که وندالیسم یک پدیده پیچیده است که می‌تواند توسط منابع اطلاعاتی قوی از رخ دادن آن جلوگیری شود، و می‌توان با آموزش و برنامه‌های اجتماعی و یک سیستم فضایی جنایی در برابر تخلفات از رخ دادن این پدیده جلوگیری کرد. همچنین (Abhishek, 2017)، در پژوهشی تحت عنوان، جاذبه‌های گردشگری بانکوک و سنگاپور، ارتباط وندالیسم و ویژگی‌های شخصیتی، با رویکرد مشاهده‌ای دقیق به بررسی خرابکاری و عوامل تعیین کننده مکان در دو شهر مهم ارائه نمودند، و به این نتایج دست یافتند، در این دو شهر، بیشترین آسیب به مجسمه‌های چوبی، خسارت به منابع طبیعی، اموال عمومی و توال‌های عمومی شده است و پیشنهاد شد که برای جلوگیری از تخریب آثار، مشارکت و مدیریت صورت گیرد. سپس (Jing-Han & et al, 2020)، در پژوهشی با محوریت خرابکاری محیطی و ناهماهنگی شناختی گردشگران در پارک جنگلی ملی، به این نتایج دست یافتند، تفاوت قابل توجهی در رفتار واکنش‌های هیجانی بین نگرش محیطی، وندالیسم و ناهماهنگی شناختی با توجه به زمینه‌های اجتماعی - جمعیتی گردشگران وجود دارد. بر اساس مطالعات صورت گرفته در سطح داخلی و خارجی، تاکنون پژوهشی با محوریت تعیین پیامدهای منفی و راهکارهای مؤثر در کاهش پدیده وندالیسم در گردشگری نواحی کوهستانی به طور عام و به صورت خاص در شهرستان رضوانشهر انجام نشده است.

پدیده وندالیسم مبحثی نوین نیست و قدمتی طولانی دارد. بررسی‌های روان‌شناسی و تربیتی نشان می‌دهد وندالیسم غالباً ریشه اکتسابی دارد و از شرایط محیطی ناشی می‌شود. ادبیات پدیده وندالیسم حاوی مثال‌های بی‌شماری است که نشان می‌دهد وندالیسم قدمت تاریخی درازمدتی دارد. تخریب و نبش قبر فراغنه

(Sadeghi & Ghaedamini Harouni, 2020)، در

پژوهشی تحت عنوان شناسایی اثرات منفی فرهنگی گردشگری بر جامعه میزبان در روستای ده چشمه، به این نتایج دست یافتند پیامدها در چهار گروه وندالیسم فرهنگی، تهاجم فرهنگی از بیرون، استحاله فرهنگی از درون و شکل‌گیری نگرش فرهنگی نامطلوب به پدیده گردشگری طبقه‌بندی و دسته‌بندی شدند. Sojasi (2021)، در پژوهشی تحت عنوان، تاثیرات فعالیت‌های خرابکارانه گردشگران در محیط‌های روستایی بر روحیه گردشگرپذیری و تاب‌آوری مردم محلی (روستاهای گردشگری شهرستان نیشابور)، به این نتایج دست یافتند، بیشترین فعالیت وندافهرستی مشاهده شده از گردشگران، پراکندن زباله در روستا و محیط‌های اطراف آن و استفاده از مشروبات الکلی و مواد مخدر است. همچنین میانگین‌های مربوط به روحیه گردشگر-پذیری و تاب‌آوری مردم محلی نیز به جز یک مورد (تحمل ناهنجاری‌های اجتماعی ناشی از حضور گردشگران) بالاتر از حد متوسط است، و نتایج بررسی همبستگی نشان داد بین دو متغیر روحیه گردشگری و درگیری مردم با گردشگران رابطه معکوس معنی‌دار با شدت ۰/۲۸۷ وجود دارد. تحلیل اثر متغیر مستقل (فعالیت‌های خرابکارانه) بر وابسته (روحیه گردشگرپذیری و تاب‌آوری مردم محلی) با آزمون رگرسیون نشان داده که مقدار سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ بوده و گویای معنادار بودن مدل رگرسیون برای هر دو متغیر وابسته است. Kiani Salmi & Shaterian

(2022)، در پژوهشی تحت عنوان، بررسی وضعیت و شناسایی عوامل موثر بر گرایش به وندالیسم در مناطق روستایی ابوزید آباد، به این نتایج دست یافتند، ارتباط معنادار بین احساس تعلق به روستا و وندالیسم وجود دارد. در واقع، اکثر روستاییان به روستای خود تعصب و علاقه دارند و این امر موجب می‌شود که آنها کمتر به رفتارهای وندالیسمی دست بزنند و در نتیجه خرابکاری کاهش می‌یابد. Refah & Abdi (2022)، در پژوهشی تحت عنوان؛ وندالیسم و تاثیرات منفی گردشگری کوهستان، به موضوع وندالیسم از دیدگاه خانوادگی، اجتماعی، روانشناسی و کوهنوردی در اطراف روستای پس قلعه شمیران پرداخته شده است. Mohammad Shafiee & et al (2023)، در پژوهشی تحت عنوان، واکاوی رفتار برخی گردشگران در مکان‌های تاریخی، وندالیست یا بیان حس دلبستگی به مکان (مورد پژوهی: یادگاری‌نویسی‌های سی و سه پل، اصفهان)، به این نتایج دست

مصر برای یافتن اشیای گران بها و شعارهای به جامانده در خرابه-های شهر پمپی در جنوب شرقی شهر ناپل شواهدی دل بر وندالیسم را ارائه می دهد (Wise, 1982: 31). در این بین، وندالیسم (خرابکاری-تخریب گری)، برگرفته از وندال (خراب کار-تخریب گر)، اقوام مهاجم و ویرانگری از قوم ژرمن (قرن ۱-۵ م)، است که با تجاوز به قلمرو دیگر سرزمین ها، به تخریب و تاراج آبادی ها می پرداختند، اما آغاز به کارگیری و رواج این اصطلاح به تخریب نمادهای امپراتوری در جریان انقلاب فرانسه باز می گردد (Tabei, 2022). وندالیسم به طور عام به کنش های بی معنی و کنش های بدون نیت قبلی و بدون کوچک ترین مفهوم برای فرهنگ اشاره دارد. وندال ها به عنوان افراد نادیده انگاشته شده مانند بربرها، افراد خشن و افراد ناآگاه از ارزش ها فرض می شوند (Jacobs, 2002). وندالیسم نوعی ناهنجاری نوظهور در جامعه جدید است. عملی است خصمانه و واکنشی است کینه توزانه به برخی از صور فشارها، تحمیلات، ناملایمات، اجحاف ها و شکست ها. در جامعه شناسی انحرافات و آسیب شناسی اجتماعی وندالیسم را به مفهوم داشتن نوعی روحیه بیمارگونه که مبین تمایل به تخریب آگاهانه، ارادی و خودخواسته اموال، تاسیسات و متعلقات عمومی است در نظر می گیرند، مع الوصف باید توجه داشت که اغلب صاحب نظران و محققان آن را به مثابه جنایتی خرد و از انواع بزهکاری به شمار آورده اند (Clinard & Meirer, 1986). تخریب گرایی یا خرابکاری یا وندالیسم به انگلیسی به معنای تخریب کنترل نشده اشیا و آثار فرهنگی با ارزش یا اموال عمومی است که یک ناهنجاری اجتماعی به حساب می آید و دلایل متعددی برای آن عنوان می کنند (Sutton, 1987)، این یک نوع پدیده بیمارگونه است، که در سطح جوامع بشتی به شدت رشد یافته است و برخورد با آن نیز از جهات مختلف امکان پذیر است (Mohammad Shafiee & et al, 2023).

بنابراین، وندال ها گروهی از افراد در شکل ها و زمینه های مختلف هستند که اعمال خشونت آمیز و پرخاشگرانه از خود نشان می دهند و عموماً احساس اجحاف و بی عدالتی، دو انگیزه مهم در ایجاد پرخاشگری و خرابکاری ویرانگرانه وندال ها است. وندال ها می توانند گستره ای از عادی ترین و آرام ترین شهروندان تا جنایت کاران را در بر بگیرند که بدون انگیزه های مالی یا شغلی، دست به جنایت میزنند. عموماً وندالیسم را حرکت های مخرب گروهی می دانند که به صورت تجمع سازمان نیافته و بی هدف، به شکل

آنی، تحت تأثیر سایر افراد شکل گرفته و منجر به تحرکات تخریبی و ویرانگری می شود (Ghanbari, 2016: 574). در این بین، از جمله حوزه هایی که وندالیسم در آن می تواند شکل گیرد، گردشگری است. زیرا گردشگران عمدتاً در محل زندگی خود به عنوان شهروندی عادی به شمار آمده و تحت کنترل های اجتماعی ناملموس قرار دارند، اما برخی از آنها در هنگام گردشگری احساس آزادی عمل کرده و اقدام به انجام فعالیت های خرابکارانه و خارج از عرف می کنند. زیرا در مقصدهای گردشگری، آنها تحت تأثیر افراد همراه بوده و همچنین فارغ از کنترل های اجتماعی هستند. بنابراین، وندالیسم گردشگری یکی از مهمترین معضل های گردشگری به شمار می روند که می تواند تا حد زیادی به صنعت گردشگری مقصدها، آسیب وارد کند. بر این اساس، نظریه انتخاب عقلانی حاکی از آن است که وندالیسم گردشگری هزینه ها را افزایش داده (Wittek et al, 2013: 1) و حتی آزدردگی اجتماعات محلی را نیز سبب می گردد. تاکنون در مطالعات، ارتباط بالایی بین حرکات مشاهده شده از گردشگران و وندال با مسائل تخریب های فیزیکی، هورمون ها، رفتارهای ژنتیکی، ساختار مغزی و برخی نظریه های بیولوژیکی برای توضیح رفتار گردشگران خرابکار ارائه شده است، زیرا اغلب وندال ها مجرد و از نظر تحصیلی نیز ناموفق اند. بیشتر آنها با سرخوردگی ها، شکست ها و ناکامی های مختلف در زمینه تحصیلی، حرفه ای، مالی و اجتماعی-خانوادگی مواجه هستند، و میزان بیماری های روحی و روانی، عصبانیت، پرخاشگری و افسردگی در بین جوانان وندال زیاد است (Ghanbari, 2016: 574). بر همین اساس، مطابق با نظریات صاحب نظران علوم اجتماعی و روانشناسی، باید چنین مطرح نمود، فرد وندالیسم در هنگام حضور در مقصدهای گردشگری خشونت خود را نسبت به آثار مختلف در آن نشان می دهند (Bokharaei, 2016: 488). وندالیسم گردشگری از آن دسته ناهنجاری های اجتماعی محسوب می شود که علاوه بر زشت کردن چهره مقصدها تأثیر مستقیم بر روحیه و میزان نشاط و شادی در چهره مردم، تأثیر بسیار مخربی بر گردشگری دارد (Nazari & Mehrabi, 2014: 1).

۲. روش تحقیق

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و دارای ماهیت تفسیری و تحلیلی بوده و از لحاظ روش در گروه پژوهش های کیفی و

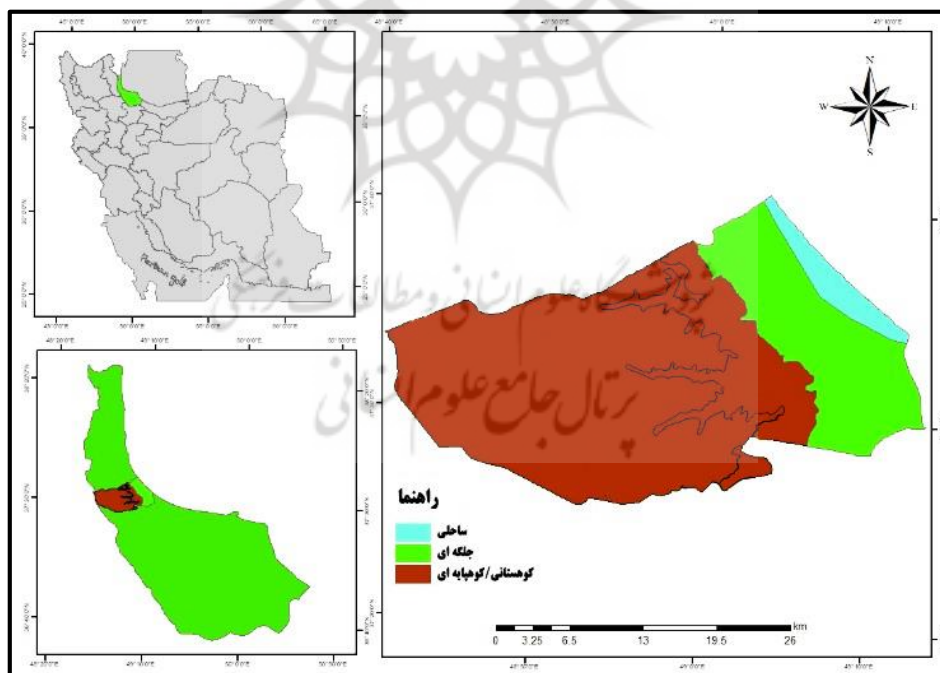
بخش کمی پژوهش در میان جامعه نمونه توزیع شد و با استفاده از آزمون رگرسیون چندگانه و تحلیل مسیر به بررسی ارتباط بین راهکارها و کاهش پدیده وندالیسم و بررسی میزان اثرات مستقیم و غیرمستقیم هر یک از آنها پرداخته شد. جامعه آماری در پژوهش حاضر نیز شامل متخصصان و نخبگان در حوزه گردشگری و جامعه‌شناسی هستند، در این بین؛ بر اساس نمونه‌گیری هدفمند، تعداد (۴۰) نفر به عنوان جامعه نمونه انتخاب شد.

شهرستان‌های بندر انزلی و صومعه سرا و از سوی جنوب و جنوب شرقی به شهرستان ماسال و از طرف غرب به شهرستان خلخال در استان اردبیل محدود می‌گردد. مساحت این شهرستان ۷۷۰/۲۹۴ کیلومتر مربع است که حدود ۴۰ درصد آن عرصه‌های کوهستانی جنگلی و مرتعی و ییلاقی و ۳۰ درصد نیز جلگه‌ای و ساحلی است. آب و هوای این شهرستان در بخش ساحلی و جلگه‌ای مرطوب و در کوهستان‌ها نیمه مرطوب است.

کمی قرار دارد. به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات از روش گراندر تئوری و نرم‌افزار (SPSS)، استفاده شده است. روش گردآوری اطلاعات نیز به دو صورت مطالعات اسنادی و کتابخانه‌ای و مصاحبه و پرسشنامه بود، در این راستا، به منظور شناسایی پیامدهای منفی وندالیسم‌ها در گردشگری کوهستانی رضوانشهر و راهکارهای مؤثر در کاهش پدیده وندالیسم‌ها، از روش تئوری زمینه‌ای استفاده شد. سپس هر یک از راهکارهای مستخرج شده در قالب پرسشنامه، تدوین شده و برای اجرای فاز دوم تحقیق در

۱.۲. معرفی محدوده مورد مطالعه

شهرستان رضوانشهر در شمال غرب استان گیلان واقع شده و از لحاظ موقعیت جغرافیایی بین عرض‌های ۳۷ درجه و ۲۵ دقیقه و ۲۲ ثانیه تا ۳۷ درجه و ۴۰ دقیقه و ۳۴ ثانیه شمالی و طول جغرافیایی ۴۸ درجه و ۴۰ دقیقه و ۲۱ ثانیه تا ۴۹ درجه و ۱۳ دقیقه و ۷ ثانیه شرقی قرار گرفته است. شکل (۱). این شهرستان از نظر جهات جغرافیایی از طرف شمال به دریای خزر و شهرستان تالش، از سمت شرق به دریای خزر،

شکل ۱. نقشه موقعیت جغرافیایی محدوده مورد مطالعه

در ابتدا خلاصه‌ای از اطلاعات جمعیت‌شناختی (جنسیت، سن، سطح تحصیلات، شغل) مصاحبه‌شوندگان مطرح شده است. در این راستا مشخص شد از بین ۴۰ نفر متخصص در حوزه گردشگری و جامعه‌شناسی، ۳۱ نفر معادل (۷۷/۵) مرد و

۳. یافته‌های پژوهش

- یافته‌های توصیفی

- یافته‌های تحلیلی

به منظور شناسایی پیامدهای منفی وندالیسم در گردشگری کوهستان رضوانشهر، از روش تئوری زمینه‌ای استفاده شد. بر اساس مصاحبه‌های صورت گرفته، حدود ۶۵ مفهوم از متون مصاحبه استخراج شد. سپس نتایج کدگذاری باز واحدهای معنایی استخراج شد، در نهایت هر یک از واحدهای معنایی در قالب مقوله جای گذاری شد. جدول (۱).

۹ نفر معادل (۲۲/۵) زن بودند. دامنه سنی آنها نیز از ۳۵ تا ۵۵ سال و بیشترین تعداد پاسخگویان نیز با مقدار فراوانی ۲۷ نفر معادل (۶۷/۵)؛ در دامنه سنی بین ۳۵ تا ۵۵ سال بودند. همچنین قابل ذکر است، از میان افراد مورد مطالعه نیز، ۱۹ نفر معادل (۴۷/۵) اساتید دانشگاه در استان گیلان و ۲۱ نفر معادل (۵۲/۵)، در سازمان‌هایی از جمله: اداره میراث فرهنگی و گردشگری و ...؛ مشغول به فعالیت بودند.

جدول ۱. پیامدهای منفی وندالیسم در گردشگری کوهستان رضوانشهر

مقوله	واحد معنایی	مقوله	واحد معنایی
تهاجم فرهنگی	افزایش جرم و جنایت در منطقه	تنزل در کیفیت گردشگری	تنزل در کیفیت تجربه گردشگران
	تخریب مبانی اعتقادی و ارزشی		تنزل کیفیت تصویر از مقصد گردشگری
	گسترش آلودگی‌های رفتاری بر خلاف جامعه میزبان		کاهش اعتماد میزبانان رسمی و غیررسمی رضوانشهر
	گسترش رفتارهای غضب‌آلود جامعه میزبان نسبت به گردشگران		کاهش استقبال ساکنین رضوانشهر از حضور گردشگران
	گسترش لغات خارجی و اصطلاحات بیگانه به زبان غیر از گیلانی در منطقه		اقتصادی
تحمل هزینه‌های مادی و غیرمادی بر مقصد گردشگری	تغییرات فرهنگی بدون آمادگی جامعه میزبان رضوانشهر	همه جانبه	اجتماعی، فرهنگی
	تخریب جاذبه‌های گردشگری		روابط بین‌الملل
ناکامی اجتماعی در بین جامعه میزبان	تخریب وسایل عمومی، اماکن، نوشتن یادگاری بر روی اماکن	کاهش رفاه و آسایش جامعه میزبان و گردشگران متعهد	کاهش کیفیت زندگی
	احساس سرخوردگی و شکست در دستیابی به گردشگری		زشت کردن چهره کوهستان رضوانشهر
تخریب آینده گردشگری کوهستان رضوانشهر	از بین رفتن غنای فرهنگی و طبیعی رضوانشهر	تضعیف احساس امنیت در مقاصد گردشگری	کاهش میزان نشاط و شادی در چهره جامعه میزبان و گردشگران متعهد
	کاهش گردشگر در منطقه		ایجاد ناامنی در مقاصد به عنوان محل زندگی جامعه میزبان و فعالیت گردشگری
	کاهش جذابیت‌های گردشگری کوهستان در رضوانشهر	خسارت به محیط زیست	افزایش آلودگی‌های هوا، خاک و ...
	افزایش در چهره زشت طبیعت رضوانشهر با رها کردن آشغال‌ها		

منبع: (2024) Research findings

کوهستان رضوانشهر، تنزل در کیفیت گردشگری، مضیقه گذاشتن جامعه میزبان در مسیر نیل به توسعه پایدار و همه جانبه، کاهش رفاه و آسایش جامعه میزبان و گردشگران متعهد، تضعیف احساس امنیت در مقاصد گردشگری و در

مطابق جدول (۱)، مقولاتی از جمله: تهاجم فرهنگی، تحمل هزینه‌های مادی و غیرمادی بر مقصد گردشگری، ناکامی اجتماعی در بین جامعه میزبان، تخریب آینده گردشگری

انجام شد و با استفاده از روش تئوری زمینه‌ای مقولات و واحدهای معنایی آن استخراج شد. جدول (۲).

نهایت خسارت به محیط زیست به عنوان پیامدهای منفی وندالیسم در گردشگری کوهستان رضوانشهر شناسایی شدند. سپس به منظور کاهش هر یک از پیامدهای منفی مطرح شده، مصاحبه‌ای با محوریت راهکارهای کاربردی با افراد متخصص

جدول ۲. راهکارهای مؤثر در کاهش پدیده وندالیسم در گردشگری کوهستان رضوانشهر

مقوله	واحد معنایی	مقوله	واحد معنایی
آموزش و تبلیغ	آموزش پیرامون موضوع وندالیسم	ریشه‌یابی رفتارهای	مطالعات و پژوهش‌های مختلف
	تبلیغ و اطلاع‌رسانی از معضلات و پیامدهای منفی وندالیسم	وندالیستی	بررسی دلایل اجتماعی و پشت‌انگیزه وندالیسم
	توجه به امور زیباشناسی در بین گردشگران با ایجاد ییلبردهای تبلیغاتی در ورود به رضوانشهر	نظارت	استفاده از دوربین‌های مدار بسته
	گسترش نهادهای فرهنگی از طریق خانواده، مدرسه، دانشگاه، صدا و سیما و سایر سازمان‌های مرتبط با گردشگری	اقدامات روانشناختی	استفاده از پلیس گردشگری محلی
مشارکت و همراهی مردم برای حفاظت از جاذبه‌های کوهستان	بازنمایی از اهمیت سرمایه‌های طبیعی و ملی و آسیب‌های آن	تدوین سند ضوابط گردشگری در مقاصد کوهستانی	دستورالعمل‌های لازم در شیوه‌های درمانی و پیشگیرانه از سوی متخصصین جامعه‌شناسی و علوم رفتاری
	آموزش نمایش روابط دوستانه در محیط‌های کوهستانی		بررسی نیازها و رضایت بازدیدکنندگان
	افزایش مشارکت جوامع میزبان با سازمان‌های ذی‌ربط در کاهش وندالیسم		نحوه ورود گردشگران به مناطق گردشگری
بهره‌گیری از تجربیات سایر کشورهای همسو	افزایش مسئولیت‌پذیری اجتماعی	مدیریت یکپارچه و منسجم در بین سازمان‌های ذی‌ربط	همکاری و انسجام لازم در بین سازمان‌های ذی‌ربط
	گردهمایی متخصصان، مدیران سازمان‌های ذی‌ربط و ساکنین محلی رضوانشهر، اساتید دانشگاهی، دانش‌آموختگان رشته‌های گردشگری و علوم رفتاری در باب وندالیسم		گفتمان‌سازی برای نهادینه شدن باور مربوط به فایده‌مندی و سودمندی راهکارهای کاربردی در کاهش پیامدهای منفی وندالیسم
تاب‌آوری اجتماعی جامعه میزبان	انعطاف‌پذیری فرهنگی در برابر تخریب‌های زیست-محیطی		
	تحت شعاع قرار نگرفتن در برابر گردشگران		
	افزایش در تحمل ناهنجاری‌های اجتماعی ناشی از تخریب گردشگران		
	مقاومت جامعه میزبان در برابر گردشگران برای حفظ ارزش‌های طبیعی		

منبع: Research findings (2024)

همانطور که در جدول (۲) ملاحظه می‌گردد، راهکارهایی از جمله: آموزش و تبلیغ، تاب‌آوری اجتماعی جامعه میزبان، بهره‌گیری از تجربیات سایر کشورهای همسو، مشارکت و همراهی مردم برای حفاظت از جاذبه‌های کوهستان، مدیریت یکپارچه و منسجم، ریشه‌یابی رفتارهای نندالیستی، نظارت، اقدامات روانشناختی و تدوین سند ضوابط گردشگری در مقاصد کوهستانی به منظور کاهش پیامدهای منفی نندالیسم در گردشگری کوهستان رضوانشهر پیشنهاد شد.

سپس به منظور اثرگذاری هر یک از راهکارها در کاهش پدیده نندالیسم، از مدل رگرسیون استفاده شد. در تحلیل

رگرسیون، متغیر پدیده نندالیسم به عنوان متغیر وابسته و تعداد ۹ راهکار ارائه شده به عنوان متغیرهای مستقل به شیوه گام به گام وارد تحلیل شدند. همانطور که از جداول (۳ و ۴) بر می‌آید تحلیل رگرسیون تنها تا پنج مرحله تعدیل شده ۹۵ درصد تغییرات متغیر وابسته (کاهش پدیده نندالیسم) به وسیله ۹ راهکار ارائه شده تبیین می‌شود و پس از پنج گام متوالی، تمام راهکارها در معادله رگرسیون باقی ماندند و در سطح اطمینان ۹۹ درصد حاکی از معنی‌دار بودن رگرسیون است.

جدول ۳. ضرایب راهکارها در تبیین واریانس کاهش پدیده نندالیسم در گردشگری کوهستان رضوانشهر

راهکار	ضریب همبستگی چندگانه (R)	ضریب تعیین (R ²)	ضریب تعیین تعدیل شده (R ² Adj)
آموزش و تبلیغ	۰/۵۵۷	۰/۳۱۱	۰/۳۰۵
تاب‌آوری اجتماعی جامعه میزبان	۰/۷۸۶	۰/۶۱۸	۰/۶۱۱
بهره‌گیری از تجربیات سایر کشورهای همسو	۰/۸۹۰	۰/۸۰۹	۰/۸۰۴
مشارکت و همراهی مردم برای حفاظت از جاذبه‌های کوهستان	۰/۹۴۳	۰/۹۰۰	۰/۹۰۸
مدیریت یکپارچه و منسجم	۰/۹۶۵	۰/۹۶۴	۰/۹۴۹
ریشه‌یابی رفتارهای نندالیستی	۰/۹۷۰	۰/۹۵۰	۰/۹۶۲
نظارت	۰/۹۹۰	۰/۹۶۹	۰/۹۷۱
اقدامات روانشناختی	۰/۹۸۹	۰/۹۷۳	۰/۹۸۸
تدوین سند ضوابط گردشگری در مقاصد کوهستانی	۰/۹۸۰	۰/۹۵۵	۰/۹۷۱

منبع: (2024) Research findings

وارد شده به معادله رگرسیون پی برد. بر این اساس، سهم راهکار اقدامات روانشناختی در پیش‌بینی تغییرات متغیر وابسته (کاهش پدیده نندالیسم) بیشتر از سایر مولفه‌ها است، و راهکار تاب‌آوری اجتماعی در بین جامعه میزبان کمترین سهم را به خود اختصاص داده است.

در ادامه نیز، جدول (۴) بیانگر آن است که متغیر مستقل در سطح ۹۹ درصد اطمینان معنی‌دار است. با مقایسه ضرایب استاندارد بتا می‌توان به اهمیت و نقش هر یک از راهکارهای

جدول ۴. نتایج تحلیل رگرسیون به شیوه گام به گام

سطح معناداری	T	ضریب غیر استاندارد		ضریب استاندارد	راهکار
		B	خطای استاندارد	Beta	
۰/۰۰۰	۵/۸۸۱	۰/۱۱۵	۰/۰۲۲	۰/۱۶۰	تاب آوری اجتماعی در بین جامعه میزبان
۰/۰۰۰	۶/۱۱۵	۰/۱۰۶	۰/۰۲۳	۰/۱۳۴	آموزش و تبلیغ
۰/۰۰۵	۱۲/۶۹۸	۰/۲۱۱	۰/۰۱۱	۰/۲۸۳	بهره گیری از تجربیات سایر کشورهای همسو
۰/۰۰۰	۷/۵۵۶	۰/۰۹۶	۰/۰۲۶	۰/۱۲۵	مشارکت و همراهی مردم برای حفاظت از جاذبه های کوهستان
۰/۰۰۹	۷/۶۷۸	۰/۱۳۲	۰/۰۱۷	۰/۱۹۸	مدیریت یکپارچه و منسجم
۰/۰۰۰	۸/۳۰۵	۰/۰۸۰	۰/۰۲۱	۰/۱۱۵	ریشه یابی رفتارهای وندالیستی
۰/۰۰۳	۸/۱۱۲	۰/۲۴۷	۰/۰۰۶	۰/۳۰۹	نظارت
۰/۰۰۰	۱۵/۲۳۱	۰/۳۲۰	۰/۰۰۴	۰/۳۹۲	اقدامات روانشناختی
۰/۰۰۴	۷/۱۲۳	۰/۲۴۵	۰/۰۰۶	۰/۲۴۳	تدوین سند ضوابط گردشگری در مقاصد کوهستانی

منبع: Research findings (2024)

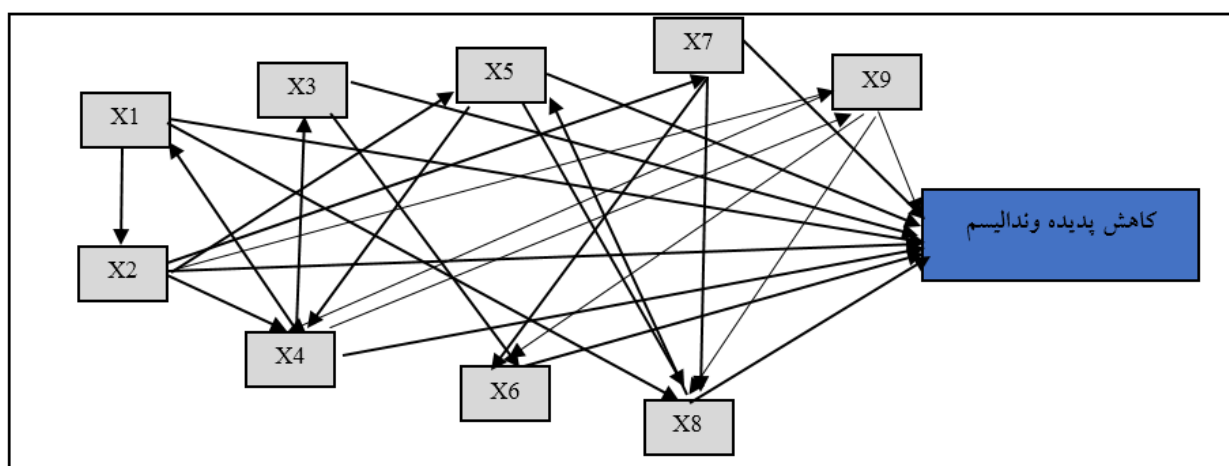
هر یک از راهکارها و شناسایی اثرات مستقیم و غیر مستقیم این راهکارها بر یکدیگر از شیوه تحلیل مسیر استفاده شد. هر ۹ راهکار مطرح شده در سطح ۹۹ درصد اطمینان رابطه مستقیمی با کاهش پدیده وندالیسم دارد.

با توجه به نتایج تحلیل رگرسیون و رابطه بین راهکارهای مطرح شده و کاهش پدیده وندالیسم، به منظور شناسایی نقش

جدول ۵. اثرات هر یک از راهکارها در کاهش پدیده وندالیسم در گردشگری کوهستان رضوانشهر

راهکارها	علامت اختصاری	اثرات مستقیم	اثرات غیرمستقیم	مجموع اثرات علی
تاب آوری اجتماعی در بین جامعه میزبان	X1	۰/۱۲۱	۰/۰۳۹	۰/۱۶۰
آموزش و تبلیغ	X2	۰/۱۴۶	۰/۰۳۰	۰/۱۷۶
بهره گیری از تجربیات سایر کشورهای همسو	X3	۰/۱۲۰	۰/۰۴۰	۰/۱۶۰
مشارکت و همراهی مردم برای حفاظت از جاذبه های کوهستان	X4	۰/۱۴۵	۰/۰۳۰	۰/۱۷۵
مدیریت یکپارچه و منسجم	X5	۰/۱۳۴	۰/۰۴۳	۰/۱۷۷
ریشه یابی رفتارهای وندالیستی	X6	۰/۱۳۰	۰/۰۶۰	۰/۱۹۰
نظارت	X7	۰/۱۳۰	۰/۰۲۱	۰/۱۵۱
اقدامات روانشناختی	X8	۰/۱۹۵	۰/۰۴۶	۰/۲۴۱
تدوین سند ضوابط گردشگری در مقاصد کوهستانی	X9	۰/۱۴۰	۰/۰۳۱	۰/۱۷۱

منبع: Research findings (2024)

شکل ۲. الگوی علی اثرات راهکارهای مطرح شده در کاهش پدیده وندالیسم در گردشگری کوهستان رضوانشهر، منبع: (2024)

Research findings

۴. بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی گردشگری کوهستانی در کانون نابهنجاری‌های وندالیسم در شهرستان رضوانشهر انجام شده است. مطابق با نتایج به دست آمده وندالیسم تهدیدی دائمی برای گردشگری کوهستان این شهرستان به شمار می‌رود و بر کیفیت تجربه گردشگران در آینده از جاذبه‌های مقاصد کوهستانی تاثیر زیادی دارد، و از سوی دیگر، تخریب طبیعت و جاذبه‌های مرتبط با کوهستان منجر به تغییر در دیدگاه جامعه محلی رضوانشهر نسبت به گردشگران می‌گردد، چرا که با افزایش پدیده وندالیسم هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیمی برای جامعه میزبان افزایش یافته است. این در حالی است که گردشگری در صورتی پایدار است که بتواند رفاه اقتصادی را برای ساکنین محلی فراهم نماید؛ ولی وندالیسم برای ساکنین محلی رضوانشهر به غیر از کاهش میزان نشاط و شادی در چهره مردم، کاهش کیفیت زندگی و زشت کردن چهره کوهستان این شهرستان پیامد مثبتی به ارمغان نیاورده است. در کنار پیامدهای مطرح شده، تهاجم فرهنگی نیز از دیگر موارد تاثیرپذیر از وندالیسم در این نوع از گردشگری است که در رضوانشهر منجر به افزایش جرم و جنایت در منطقه، تخریب مبانی اعتقادی و ارزشی، گسترش آلودگی‌های رفتاری بر خلاف جامعه میزبان، گسترش رفتارهای غضب‌آلود جامعه میزبان نسبت به گردشگران و گسترش لغات خارجی و اصطلاحات بیگانه به زبان غیر از

گیلانی در کوه‌ها و ...، شده است. همچنین قابل ذکر است، آینده گردشگری این منطقه با دیواره‌نگاری و نوشتن کلمات نامناسب در سنگ‌ها، کوه‌ها و درختان، کندن گل و گیاه، ریختن زباله، شکستن شاخه‌ها، آتش افروختن، تخریب گسترده مسیرهای کوهنوردی توسط کوهنوردان، تخریب شده و گردشگران متعهد کمتر تمایل دارند که رضوانشهر را به عنوان مقصد گردشگری کوهستان انتخاب نمایند، به این دلیل که جذابیت این منطقه به دلیل وندالیسم‌ها کاهش یافته و در نهایت منجر به از بین رفتن غنای فرهنگی و طبیعی رضوانشهر شده است.

پیامدهای منفی حاصل شده، راهکارهایی از جمله: آموزش و تبلیغ، تاب‌آوری اجتماعی جامعه میزبان، بهره‌گیری از تجربیات سایر کشورهای همسو، مشارکت و همراهی مردم برای حفاظت از جاذبه‌های کوهستان، مدیریت یکپارچه و منسجم، ریشه‌یابی رفتارهای وندالیستی، نظارت، اقدامات روانشناختی و تدوین سند ضوابط گردشگری در مقاصد کوهستانی به منظور کاهش پیامدهای منفی وندالیسم در گردشگری کوهستان رضوانشهر پیشنهاد شد، و همچنین نتایج مبنی بر ارتباط معنادار بین راهکارهای مطرح شده و کاهش پدیده وندالیسم دارد، و بر اساس نتایج تحلیل مسیر، راهکار اقدامات روانشناختی با اثر مستقیم بیشتر و بهره‌گیری از تجربیات سایر کشورهای همسو کمترین میان اثر مستقیم را در کاهش این پدیده در مناطق کوهستانی رضوانشهر دارد. شاید

منفی وندالیسم؛ از گسترش وندالیسم‌ها جلوگیری به عمل آید. در نهایت بر اساس نتایج به دست آمده، پیشنهادات ذیل ارائه شد:

- با توجه به اینکه مهمترین عامل در صیانت از جاذبه‌های گردشگری در نواحی کوهستانی افزایش آگاهی عمومی نسبت به ارزش آنهاست در حفاظت تنها شناخت علمی این نوع از جاذبه‌ها کافی نیست و نوعی از شناخت همراه دوستی با آثار طبیعی نیاز است که این شناخت را رسانه‌های دیداری، شنیداری و به ویژه دیجیتال به عنوان یک فرضیه ملی از طریق جامعه‌پذیری و درونی کردن عادات و ... می‌توانند به عموم جامعه منتقل نمایند؛ و
- اساتید دانشگاه‌ها، دانشجویان‌های رشته‌های گردشگری، فرهنگی و جامعه‌شناسی می‌توانند بهترین سفیران برای انتقال اهمیت جاذبه‌های طبیعی و مضرات وندالیسم برای عموم گردشگران باشند تا علاوه بر انجام رسالت خود به عنوان یک کارشناس فرهنگی در جامعه به صیانت از میراث طبیعی و ملی که متعلق به مردم محلی رضوانشهر است بپردازند.

فهرست منابع

- Abhishek, Bhati and Philip, Pearce (2016), "Vandalism and tourism settings: An integrative review", *Tourism Management*, v.57, pp. 91-105.
- Abhishek, Bhati. (2017), "Tourist attractions in Bangkok and Singapore; linking vandalism and setting characteristics", *Tourism Management*, v.63, pp. 15-30.
- Atan, Sibel and Arslanturk. Yalcin (2012). *Tourism and economic growth nexus: an input output analysis in Turkey*. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 62(2), 952-956.
- Ateljevic, J., & Lan, L. (2009). *Tourism Entrepreneurship-Concepts and Issues*. In *Tourism and Entrepreneurship-International Perspectives*. Elsevier: Oxford, UK; 9-32. EBook ISBN: 9780080942728.
- Bokharaei, A, (2016). *Sociology of social deviations*. Tehran: pezhvak Jameeh (In Persian).

یکی از مهمترین دلایل رفتارهای پرخطرانه از سوی وندالیسم‌ها، را ناشی از عدم حس تعلق گردشگران به جامعه میزبان و ناآگاهی از ارزش میراث طبیعی و ... دانست که این نابهنجاری نیز ریشه در خانواده دارد. بر این اساس لازم است آگاه‌سازی عمومی و آموزش در شیوه بکارگیری و جهت مقابله با وندالیسم مورد بررسی قرار گیرد، از این رو آموزش و آگاه‌رسانی باید در سطح جامعه از طریق گروه‌های مردم نهاد صورت گیرد و تمامی افراد یک جامعه در این امر مشارکت داشته باشند و مباحث مربوط به وندالیسم با نمایش تصویر زیبا از جاذبه‌های کوهستان در رضوانشهر از طریق بیلبردهای تبلیغاتی، صدا و سیما، رسانه‌های جمعی، و از طریق نمایش روابط دوستانه در محیط‌های کوهستانی آموزش داده شود. چرا که برخی از افراد صرفاً به دلیل ناآگاهی از ارزش میراث طبیعی و فقر اقدام به کثرت‌فروشی می‌کنند، و لازم است به جای جریمه‌های مالی سنگین؛ آنها را برای حفاظت از میراث طبیعی به کار بگیرند و در این مسیر آموزش‌های لازم برای آگاه‌سازی را بگنجانند. از سوی دیگر، وندالیسم مانند هر نوع بیماری و ناهنجاری اجتماعی قابل درمان است و کافیت تا همه در این مسیر عزم جدی داشته باشند، و با توجه به اینکه که اکثر افرادی که از وندالیسم رنج می‌برند، کودکان و نوجوانانی هستند که از طبقات پایین جامعه هستند و در این راستا لازم است مطالعات و پژوهش‌های مختلف در راستای ریشه‌یابی رفتارهای وندالیستی صورت گیرد، و همچنین اقدامات روانشناختی از طریق (دستورالعمل‌های لازم در شیوه‌های درمانی و پیشگیرانه از سوی متخصصین جامعه‌شناسی و علوم رفتاری) اتخاذ گردد. در کنار این مسائل؛ یکی دیگر از راه‌های مبارزه با وندالیسم، نصب دوربین و همچنین استفاده از پلیس گردشگری محلی در مناطق کوهستان است. همچنین لازم است سند ضوابط گردشگری در مقاصد کوهستانی رضوانشهر بر اساس نیازها و رضایت بازدیدکنندگان و نحوه ورود گردشگران به مناطق گردشگری تدوین گردد. البته قابل ذکر است که تدوین این سند؛ مستلزم مدیریت یکپارچه و منسجم در بین سازمان‌های ذی‌ربط است که با همکاری و انسجام و گفت‌وگو برای نهادینه شدن باور مربوط به فایده‌مندی و سودمندی راهکارهای کاربردی در کاهش پیامدهای

- Paunovic, I., & Jovanovic, V. (2017). Implementation of Sustainable Tourism in the German Alps: A Case Study. *Sustainability*, 9(2), 226; Available at: <https://doi.org/10.3390/su9020226>.
- Refah, M., & Abdi, M. (2022). Vandalism and negative effects of mountain tourism. 2nd. International Conference on Architecture, Civil Engineering, Urban Development, Environment and Horizons of Islamic Art in the Second Step Statement of the Revolution, Tabriz, Iran. (In Persian)
- Rinehart and Winston Vandalism
- Sadeghi, M., & Ghaedamini Harouni, A. (2020). Identifying the negative cultural effects of tourism on the host community (Case study: Deh Cheshmeh village). *Tourism Management Studies*, 15(52), 263-308. Doi: 10.22054/tms.2021.50908.2291 (In Persian)
- Sojasi Qeidari, H., Rajaei, Z., & Bazri Keshtan, A. (2021). Analyzing the Effect of Tourists' Vandalistic Activities in Rural Areas on Local Community's Tourist Reception and Tolerance: A Case Study of Neyshabour's Tourist Villages. *Social Studies in Tourism*, 9(18), 263-308. Doi: 10.52547/journalitor.36162.9.18.0 (In Persian)
- Soleymani haroun, K., khosravai pour, B., baradaran, M., & ghanian, M. (2010). Residents' Attitude Regarding the Effects of Rural Tourism. *Iranian Journal of Agricultural Economics and Development Research*, 2-41(2), 213-218. (In Persian)
- Sutton, M. (1987). Differential Rates of Vandalism in a New Town: Towards A Theory of Relative Place (Unpublished Ph.D. Thesis). University of Central Lancashire. Oxford OX4 1JE, UK.
- Tabei S M S. Extremist Vandalism and Tomb of Sheikh Ali-Naqi Estahbanati. *Athar* 2022; 43 (3):428-447(In Persian).
- Wearing, S., & Neil, J. (2009). *Ecotourism: Impacts, Potentials and Possibilities?* Elsevier: Oxford, UK. P: xv. <https://doi.org/10.4324/9780080940182>.
- Wise, Jim (1982), "A Gentle Deterrent to Vandalism", *Psychology Today*, September: 31-38.
- Wittek, R., Snijders, T., and Nee, V. (2013). *The handbook of rational choice social research*. Palo Alto: Stanford University Press.
- Clinard, M. & Meirer, R. (1986). *Sociology of deviant behavior*. NY: Holt
- Cooley-Strickland M, Quille TJ, Griffin RS, Stuart EA, Bradshaw CP, Furr-Holden D (2009). Community violence and youth: Affect, behavior, substance use, and academics. *Clin Child FAM Psychol Rev*, 12(2), 127-56.
- Ghanbari, A., Tahooni, M., & Ghaderi, N. (2016). Factors Influencing the Incidence of Vandalism in Urban Furniture (Case Study: Tabriz). *Geographical Urban Planning Research (GUPR)*, 4(4), 569-586. Doi: 10.22059/jurbangeo.2016.62195 (In Persian).
- Holjeva, Ivanka (2003). A Vision of Tourism and the Hotel Industry in the 21 Century. *Hospitality management*. 22(2), 129-134
- Jacobs, M. (2002). *The Blackwell companion to the sociology of culture*. Malden: Blackwell Publishing.
- Jing-HanWu, Hsing-WeiLin, Wan-YuLiu (2020), Tourists' environmental vandalism and cognitive dissonance in a National Forest Park, *Urban Forestry & Urban Greening*, v.55, 126845, pp. 1-8.
- Kiani Salmi, S., & Shaterian, M. (2022). Investigating the Factors Affecting the Vandalistic Tendency in the Rural Areas of Abuzeydabad. *Kashan Shenasi*, 15(1), 131-154. Doi: 10.22052/kashan.2022.245988.1037 (In Persian)
- Kivimäki P, Kekkonen V, Valtonen H, Tolmunen T, Honkalampi K, and Tacke U. (2014). Alcohol use among adolescents, aggressive behaviour, and internalizing problems. *Journal of Adolescence*, 37(6), 945-51
- Mohammad Shafiee, H., Khan Mohammadi, M. A., Karimifarard, L., & Rezakhani, Z. (2023). Exploring the Behaviors of Tourists at Historical Sites Vandalism or Expression of Attachment toward Place (A Case Study of Written Words on Si-o-Se-Pol Bridge). *Tourism of Culture*, 4(13), 6-13. Doi: 10.22034/toc.2023.386968.1112(In Persian).
- Nazari, M., & Mehrabi, A. (2014). A review of vandalistic behaviors in the villages of Mahidasht district of Kermanshah. The second scientific-research conference on educational sciences and psychology of social and cultural injuries in Iran, Tehran, Iran (In Persian).